

Pojem přeměna obchodní společnosti

Přeměna je jeden ze způsobů zrušení a zániku obchodní společnosti.

Přeměna obchodní společnosti je obdobou smrti fyzické osoby.

Přeměnou dochází k zániku přeměňované společnosti s univerzálním právním nástupnictvím jiného subjektu.

U přeměňované společnosti neprobíhá likvidace

Nástupnický subjekt přebírá veškerý majetek (včetně závazků) i společníky přeměňované společnosti.

Souvislosti s evropským právem

Třetí směrnice č. 2011/35/EU založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy (nyní čl. 44 odst. 2 písm. g) Smlouvy) o fúzích akciových společností.

Šestá směrnice Rady č. 82/891/EHS založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy (nyní čl. 44 odst. 2 písm. g) Smlouvy) o rozdělení akciových společností.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES z 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností.

Ochrana společníků

Ochrana třetích osob

Odstranění překážek pro fúzování společností různých členských států

Judikatura Soudního dvora EU (ESD)

Rozhodnutí ve věci SEVIC C – 411/03

- 1) Svoboda usazování zahrnuje zřizování a řízení společností za podmínek stanovených právem státu usazení pro vlastní společnosti
- 2) Rozsah práva usazení: každé opatření, které umožňuje nebo jen usnadňuje přístup do jiného členského státu a výkon hospodářské činnosti v tomto státě
- 3) Přeshraniční fúze, **podobně jako jiné přeměny společností**, odpovídají potřebám spolupráce a reorganizace společností usazených v různých členských státech. Představují zvláštní způsoby výkonu svobody usazování, které jsou důležité pro řádné fungování vnitřního trhu a patří k činnostem, u nichž jsou členské státy povinny respektovat svobodu usazování.
- 4) Přeshraniční fúze je účinný způsob přeměny, protože se v rámci jediné operace umožňuje vykonávat určitou činnost v nové právní formě bez přerušení, tzn. sníží se náklady spojené s jinými formami reorganizace (např. zrušení společnosti s likvidací a založení nové společnosti s převodem jmění na tuto novou společnost).

Rozhodnutí ve věci Daily Mail C – 81/87

Rozdíly v národním zákonodárství týkající se spojovacího faktoru vyžadovaného od společností založených podle práva určitého členského státu a otázka, zda může být zapsané sídlo společnosti přeneseno na území druhého členského státu, jsou považovány za otázky, které nejsou upraveny pravidly o svobodě usazování, ale musí být vyřešeny budoucími právními předpisy nebo úmluvami, které však dosud nebyly přijaty nebo uzavřeny.

Rozhodnutí ve věci Cartesio C – 210/06

Když smlouva o EHS definovala společnosti oprávněné k využití práva usazování, považovala rozdíly ve vnitrostátních právních úpravách týkající se jak vazby vyžadované od společností podléhajících těmto právním úpravám, tak možnosti a případných podmínek přemístění sídla společnosti do jiného členského státu, za problém, který nebyl vyřešen pravidly, jimiž se řídí právo usazování, a který musí být vyřešen legislativní prací, jež není zatím dovršena.

Členský stát má možnost nedovolit společnosti podléhající jeho vnitrostátnímu právu zachovat si postavení společnosti podle tohoto vnitrostátního práva, pokud se hodlá reorganizovat v jiném členském státě tak, že sem přemístí své sídlo, a přeruší tak vazbu, kterou stanoví vnitrostátní právo členského státu založení.

Rozsudek ve věci C-378/10 VALE Építési Kft.

Soudní dvůr konstatuje,

- 1) nelze napadnout to, že Maďarsko použilo taková ustanovení svého vnitrostátního práva týkající vnitrostátních přeměn, která upravují založení a fungování společnosti, jako jsou požadavky související s vypracováním zahajovací rozvahy a inventurního soupisu majetku.
- 2) pokud členský stát v rámci vnitrostátní přeměny vyžaduje striktní právní a hospodářskou kontinuitu mezi předchůdkyní společnosti, která požádala o přeměnu, a nástupnickou společností po přeměně, lze takový požadavek rovněž uložit v rámci přeshraniční přeměny.
- 3) unijní právo nicméně brání tomu, aby orgány členského státu při přeshraniční přeměně odmítly uvést do obchodního rejstříku společnost členského státu původu jako právní předchůdkyni přeměněné společnosti, pokud se v případě vnitrostátních přeměn při zápisu takový údaj o předchůdkyni společnosti zapisuje.
- 4) orgány hostitelského členského státu mají při přezkumu žádosti o zápis společnosti do obchodního rejstříku povinnost zohlednit dokumenty pocházející od orgánů členského státu původu, které osvědčují, že tato společnost při ukončení svých činností v tomto posledně uvedeném státě skutečně jednala v souladu s právními předpisy státu původu.

Vnitrostátní druhy přeměn

fúze

sloučení

$$① + ② =$$

2 včetně 1

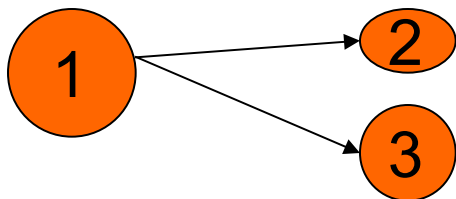
splynutí

$$① + ② =$$

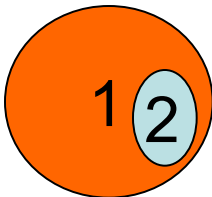
3

rozdělení

rozštěpení
se založením nových

odštěpením

převod jmění
na společníka

Změna právní formy
společnosti

Přeshraniční druhy přeměn

Přeshraniční fúze

Přeshraniční rozdělení

Přeshraniční převod jmění

Přemístění sídla změnou
právní formy - právního
řádu, podle něhož je
společnost založena

do České republiky

do zahraničí

Zásady platné pro přeměny

Totožná právní forma fúzujících nebo rozdělovaných společností

Účinky přeměn nastupují jejich zápisem do obchodního rejstříku (§ 59 zák. o přeměnách)

Přeměna je přípustná, i když se společnost nachází v likvidaci - § 4 zák. o přeměnách

Přeměna je přípustná, i když probíhá insolvenční řízení - § 341 IZ

Do vydání rozhodnutí o zápisu přeměny do obchodního rejstříku lze rozhodnutí o přeměně zrušit

Obecné zásady přeshraničních přeměn

- 1) Při fúzi nebo rozdělení může nástupnická právnická osoba umístit své sídlo do kteréhokoli členského státu - § 59d
- 2) Vnitřní poměry nástupnické osoby se nemusí řídit českým právem
- 3) Ve vztahu k českým osobám zúčastněným na přeměně se použijí ustanovení zákona o přeměnách - § 59e
- 4) Okamžik nabytí účinnosti přeshraniční přeměny se určuje podle práva státu, kterým se řídí vnitřní právní poměry nástupnické osoby - § 59k
- 5) Povinnost poskytnout společníkům nebo členům informace a dokumenty podle zákona o přeměnách se při přeshraniční přeměně vztahuje pouze na české právnické osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně. Zahraniční právnické osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně plní tyto povinnosti podle právního řádu, kterým se řídí jejich vnitřní poměry - § 59 i
- 6) Je-li účastníkem přeměny česká právnická osoba, musí být vždy vypracována zpráva o přeměně - § 59p
- 7) Splnění zákonem stanovených požadavků českou osobou zúčastněnou na přeshraniční přeměně osvědčuje notář vydáním osvědčení o přeshraniční přeměně. Osvědčení pro přeshraniční přeměnu je veřejnou listinou - § 59x
- 8) Splnění zákonem stanovených požadavků pro zápis přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku osvědčuje notář, který vydal osvědčení podle § 59x, nebo jiný notář, a to na žádost osoby, jež má být zapsána do obchodního rejstříku. Osvědčení je veřejnou listinou - § 59z

Charakteristika jednotlivých přeshraničních přeměn

fúze

Účastníci:

- a) české společnosti + zahraniční společnosti
- b) zahraniční právnické osoby, pokud nástupnická společnost bude mít sídlo na území ČR - § 180

Přeshraniční fúze je možná pouze mezi korporacemi takových právních forem, které se mohou účastnit fúze podle vnitrostátního práva členských států, kterým se řídí jejich vnitřní poměry - § 182

Účinky fúze

Pokud má nástupnická společnost sídlo v jiném členském státě, nastávají účinky fúze v České republice dnem, kdy nastaly účinky fúze v zahraničí - § 213

Převod jmění

Pojem - § 359a

- 1) Zrušení české společnosti bez likvidace, pokud její jmění převezme zahraniční osoba která je jediným přejímajícím společníkem.
- 2) Zrušení zahraniční právnické osoby bez likvidace, pokud její jmění převezme česká osoba, která je jediným přejímajícím společníkem.

Charakteristika jednotlivých přeshraničních přeměn

Rozdělení

Účastníci - § 336a

- 1) Zahraniční právnická osoba, pokud se právní poměry alespoň jedné nástupnické osoby řídí českým právem
- 2) Česká společnost nebo družstvo, pokud se právní poměry alespoň jedné nástupnické právnické osoby budou řídit právním řádem jiného členského státu

Rozdělení se mohou účastnit pouze právnické osoby takových právních forem, které se mohou účastnit přeshraničního rozdělení podle vnitrostátního práva členských států, jejichž právními řády se řídí vnitřní poměry osob zúčastněných na rozdělení nebo nástupnických osob.

Účinky rozdělení - § 336l

Česká nástupnická osoba: dnem zápisu přeshraničního rozdělení u nástupnické právnické osoby do obchodního rejstříku

Česká zanikající osoba: zápis je možno provést teprve po zápisu rozdělení do obchodního rejstříku nebo zahraničního obchodního rejstříku u všech nástupnických osob. Česká osoba zaniká okamžikem, kdy nastanou účinky přeshraničního rozdělení u poslední nástupnické společnosti nebo družstva.

Charakteristika jednotlivých přeshraničních přeměn

Přemístění sídla do České republiky

Zahraniční právnická osoba musí změnit svou právní formu na českou společnost nebo družstvo a její vnitřní poměry se budou po změně právní formy řídit českým právem - § 384a

K přemístění sídla nemůže dojít, pokud je zahraniční právnická osoba v likvidaci nebo bylo vůči ní zahájeno insolvenční řízení v jakémkoli členském státě - § 384c

Přemístění sídla nabývá účinnosti dnem zápisu přemístění sídla do obchodního rejstříku nebo dnem výmazu ze zahraničního rejstříku, pokud s tím zahraniční právní řád, podle něhož je rejstřík veden, spojuje právní účinky změny právní formy - § 384e

Přemístění sídla do zahraničí

Česká společnost může přemístit sídlo do jiného členského státu, aniž by došlo k jejímu zániku a vzniku nové právnické osoby. Osobní statut a právní forma společnosti se i po přemístění sídla řídí českým právem, pokud nestanoví něco jiného právní řád státu, do něhož společnost přesídlila.

Česká společnost může přemístit sídlo do jiného členského státu, aniž by došlo k jejímu zániku a vzniku nové právnické osoby, a změnit při tom svou právní formu na takovou, kterou uznává právo státu, kam přesídlila - 384f

K přemístění sídla nemůže dojít, pokud je společnost v likvidaci nebo bylo vůči ní zahájeno insolvenční řízení § 384i

Přemístění sídla české společnosti nebo družstva do zahraničí a související změny jejich zakladatelských dokumentů nabývají účinnosti dnem, ke kterému je přemístění sídla české společnosti nebo družstva zapsáno do příslušného zahraničního obchodního rejstříku, nestanoví-li právo státu, v němž má být nové sídlo zapsáno, něco jiného. V takovém případě nastávají účinky v souladu s tím, co tento právní řád stanoví, jinak výmazem české společnosti nebo družstva z obchodního rejstříku - § 384o

Systematika úpravy přeměn

Schema systematiky

Obecná ustanovení

Projekt přeměny, zpráva o přeměně, znalci, informace o přeměně, ochrana věřitelů, odpovědnost, neplatnost, účinnost

fúze

rozdělení

Převod jmění
na společníka

Změna právní formy

Přechodná a závěrečná
ustanovení

Účinnost

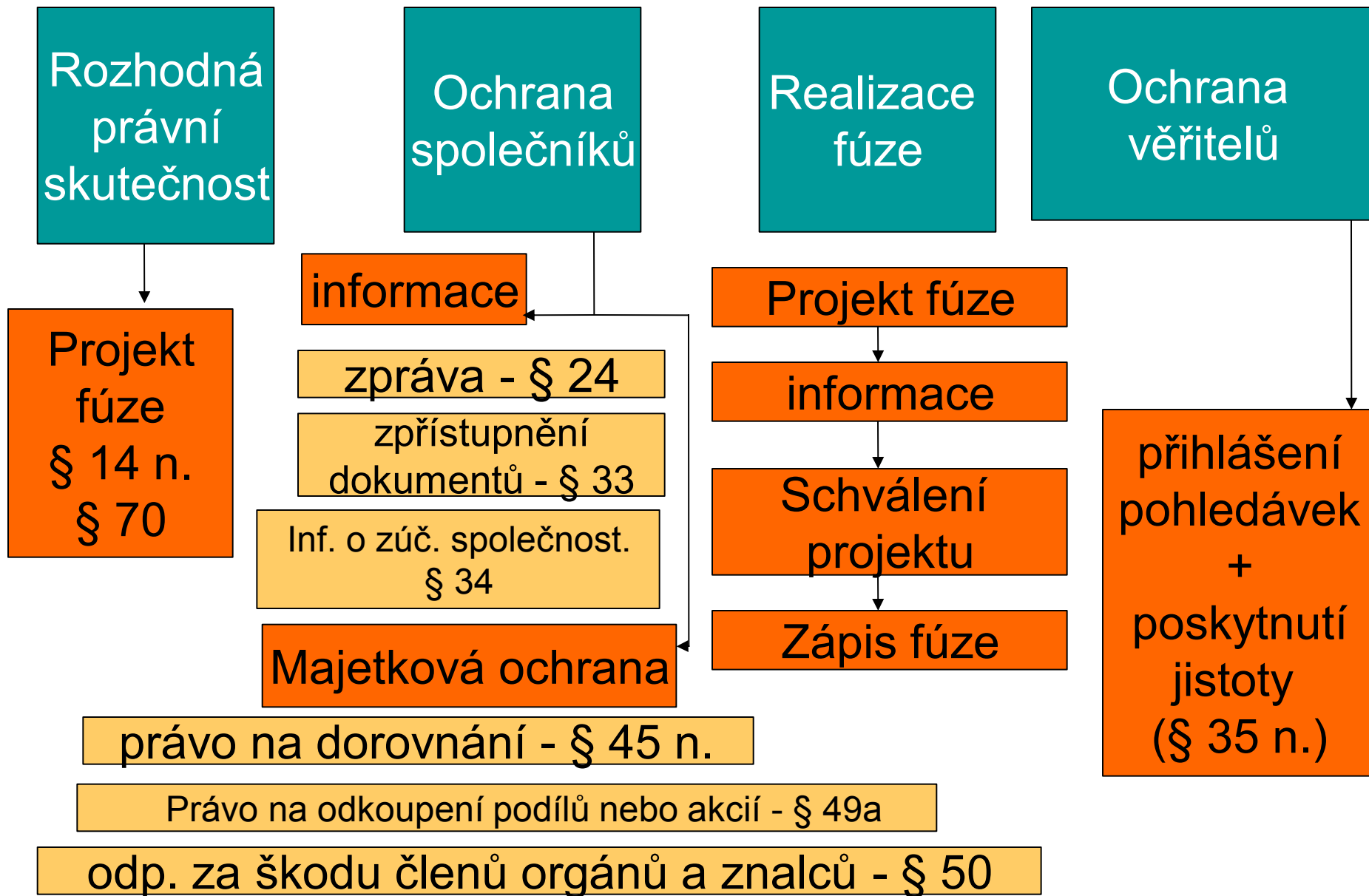
Obecná ustanovení

Zvláštní ustanovení o přeměně
jednotlivých forem
obchodních společností

Zvláštní ustanovení
o přeshraničních přeměnách

1. červenec 2008

Fúze

Projekt fúze

Obecná ustanovení

Vyhotovuje statutární orgán
Obsah stanoví zákon
Nutno informovat a schválit

Obecná ustanovení
o fúzích

rozhodný den fúze
právo na podíl na zisku
výměnný poměr podílů
změny spol. smlouvy nebo stanov (slouč.)
společenská sml. nebo stanovy (spl.)

Fúze jednotlivých forem
obchodních společností

Právní postavení společníků v nástupnické společnosti

Informace pro společníky a třetí osoby

Písemná zpráva o přeměně – statut. orgán, odůvodnění § 24

Uložení projektu do sbírky listin alespoň 1 měsíc před schválením § 33

Zveřejnění oznámení o uložení

U jednotlivých forem obchodních společností

vos

Každému společníkovi doručeny informace alespoň 2 týdny před schválením § 78

ks

Viz vos

sro

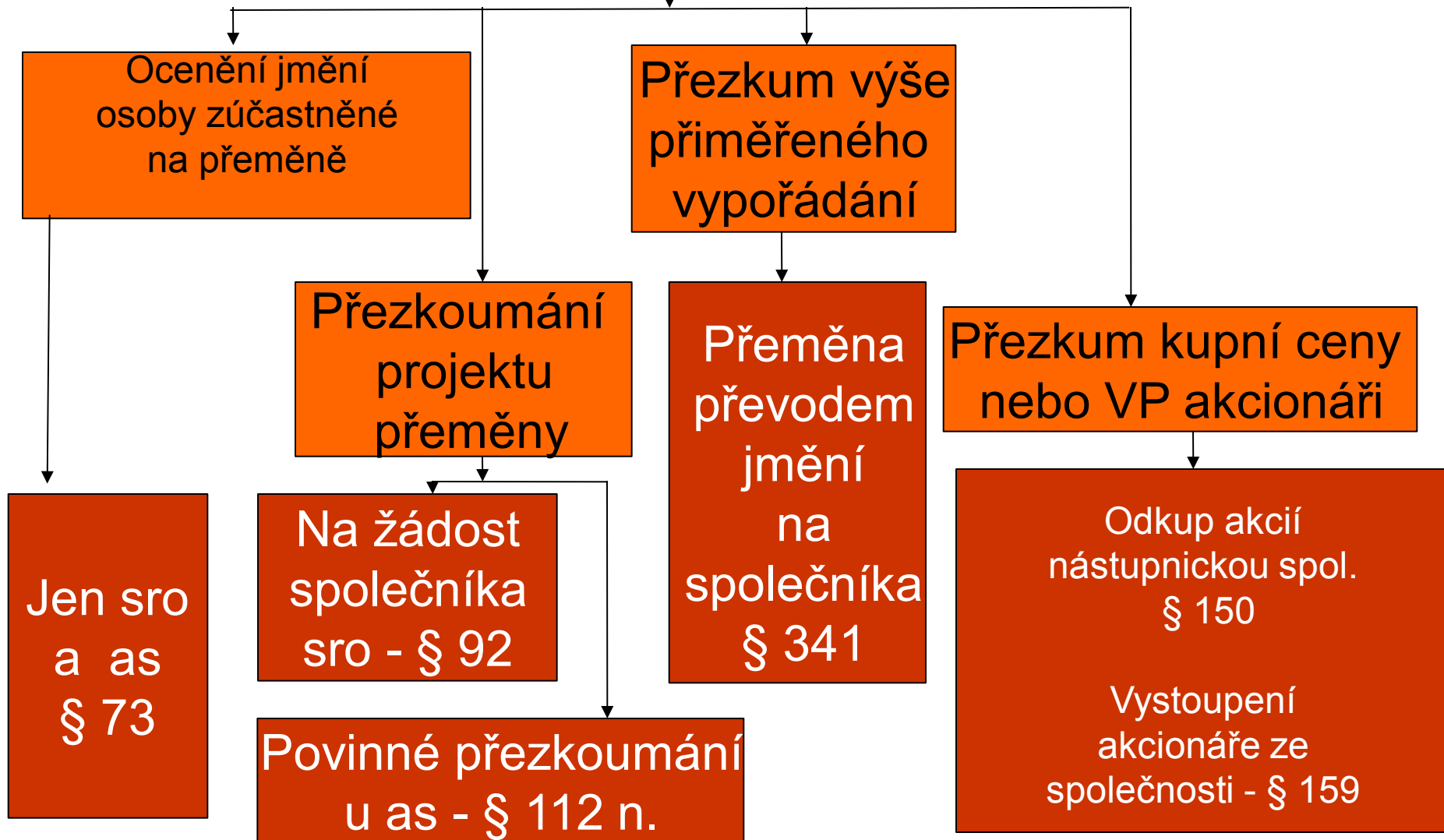
Doručení informací společníkům § 93

as

Upozornění na práva
Podklady k nahlédnutí
Údaje v pozvánce
Listiny na VH
Objasnění v průběhu VH
§ 118 n.

znalci - obecně a fúze

Úloha znalců podle obecných ustanovení - § 28

Majetková ochrana společníků

doplatek

Při fúzi, pokud výměnný poměr není přiměřený tržní hodnotě nebo ocenění - § 70

Právo na dorovnání § 45

Poskytuje se při nepřiměřeném výměnném poměru nebo vypořádání (při převodu jmění na společníka)

Odpovědnost za škodu

Při porušení povinností členů statutárních orgánů nebo znalců

Odkupy a vypořádání

odkoupení podílu - § 49a

Vypořádací podíl při vystoupení akcionáře z nástupnické společnosti § 159

Ochrana věřitelů

obecně

Přihlášení pohledávek

Poskytnutí jistoty

U přeměny rozdělením

Ručení nástupnických společností - § 257

nejasný projekt a solidarita nástupnických společností
jako věřitelů nebo dlužníků - § 261

Právo na informace - § 262

Oprávnění dlužníků plnit kterékoli nástupnické
a oprávnění žádat plnění po kterékoli nástupnické
§ 263 a 264